

## BOOK REVIEWS AND PRESENTATIONS – REVUES DE LIVRES ET PRÉSENTATIONS

### Recenzie la monografia colectivă

**„Aspecte medicale ale schimbărilor climatice: realități și perspective”,  
autor coordonator: doctor în științe medicale, conferențiar universitar  
Cătălina CROITORU**



Monografia denumită „Aspecte medicale ale schimbărilor climatice: realități și perspective”, apărută în anul 2023 la Chișinău prin intermediul editurii "Print-Caro", se impune ca o lucrare științifică deosebit de așteptată și extrem de pertinentă. Abordează una dintre cele mai urgente probleme cu care se confruntă omenirea în prezent, subliniind conexiunile strânse dintre modificările climatice și sănătatea umană. Această monografie reprezintă o resursă de neprețuit pentru înțelegerea complexității și implicațiilor pe care schimbările climatice le au asupra sănătății omului și pentru conturarea unor perspective fundamentate în abordarea acestei situații critice. Este un exemplu elocvent al implicării cercetătorilor în elucidarea problemelor contemporane de interes major, punând accentul pe necesitatea acțiunii urgente și a strategiilor adecvate pentru a contracara impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sănătății și a promova un viitor mai durabil și sănătos pentru generațiile viitoare.

Intenția conducerii editoriale a fost să creeze o lucrare comprehensivă și informativă în domeniul schimbărilor climatice, cu scopul de a servi ca un instrument fundamental pentru

specialiștii în medicină, medicii rezidenți, studenții universităților de medicină și pentru publicul larg interesat de această temă crucială. Această monografie se dorește a fi nu doar o sursă de cunoaștere, ci și un ghid esențial, oferind informații actualizate și relevante pentru a înțelege impactul schimbărilor climatice asupra sănătății și a pregăti cadrele medicale pentru adaptarea și intervenția adecvată în fața acestor noi provocări. Este o inițiativă menită să consolideze înțelegerea profundă a interacțiunilor complexe dintre mediul înconjurător și sănătatea umană, subliniind importanța abordării integrate și a educației continue în acest domeniu de interes global.

Monografia este rezultatul colaborării a 25 de autori, dintre care 4 coautori au provenit din România, aducând astfel o perspectivă internațională și un aport semnificativ la acest studiu amplu. Acești autori reprezintă domenii variate, cu expertiză în diferite instituții, consolidând astfel diversitatea și complexitatea abordărilor. Specialiști în medicină preventivă și clinică aduc expertiză în efectele schimbărilor climatice asupra sănătății umane și a tratamentelor asociate. Experții în sănătate publică aduc o înțelegere profundă a impactului schimbărilor climatice asupra sănătății la nivel de comunitate și politică de sănătate publică. Climatologii aduc în discuție analizele și proiecțiile climatice, contribuind la înțelegerea fenomenului schimbărilor climatice și la anticiparea tendințelor viitoare. Specialiștii în geonomie aduc cunoștințe privind legăturile dintre mediu și sănătate, contribuind la înțelegerea interacțiunilor complexe dintre factorii climatici și sănătatea umană. Sociologii și antropologii aduc în discuție aspectele sociale și culturale ale problemelor legate de schimbările climatice, evaluând percepțiile și comportamentele oamenilor în acest context amplu. Această colaborare interdisciplinară adaugă o dimensiune semnificativă și completă la monografie, oferind o abordare comprehensivă și holistică a problemei schimbărilor climatice și a impactului acestora asupra sănătății și societății în ansamblu.

Scopul monografiei este să creeze o perspectivă unică, sensibilizând și crescând gradul de conștientizare cu privire la problemele legate de schimbările climatice, aducând în prim-plan viziunile și expertiza specialiștilor din domenii variate. Principalele aspecte detaliate în această lucrare cuprind:

- Fenomenul schimbărilor climatice: analiza fenomenului schimbărilor climatice la nivel global, european și cu o focalizare specifică pentru Republica Moldova; dezbateri cu privire la încălzirea sau răcirea globală, susținute de cercetări, studii și soluții, precum și proiecții climatice viitoare pe glob și în Republica Moldova.
- Efectele schimbărilor climatice asupra sănătății: abordarea conceptului *One Health* și evaluarea impactului climatic asupra patologiilor transmisibile și netransmisibile; analiza implicațiilor asupra agenților patogeni și a vulnerabilităților, luând în considerare particularitățile diferitelor subpopulații (grupele de vârstă, gravide, diverse profesii).
- Adaptarea la schimbările climatice: investigarea mecanismelor de feedback la nivelul societății și al sistemului de sănătate în contextul adaptării la schimbările climatice.
- Conștientizarea populației privind riscurile pentru sănătate și comunicarea climatică: evaluarea nivelului de conștientizare a populației cu privire la riscurile pentru sănătate generate de schimbările climatice și analiza strategiilor de comunicare eficiente.
- Migrația climatică: examinarea aspectelor legate de migrația populației în contextul schimbărilor climatice și a impactului asupra comunităților afectate.
- Educația și instruirea climatică: abordarea educației și instruirii în domeniul schimbărilor climatice, evidențiind importanța sensibilizării și a pregătirii adecvate a populației și a specialiștilor pentru a face față acestor provocări.

Monografia se concentrează asupra legăturilor esențiale dintre încălzirea globală și starea de sănătate a individului, subliniind influențele reciproce asupra calității mediului și a vieții în general, precum și consecințele negative generate de intervenția umană neechilibrată în natură și degradarea acesteia. Autorii accentuează importanța respectării legislației și implementării măsurilor menite să asigure puritatea elementelor de mediu și să monitorizeze principalii indicatori de sănătate ai populației.

Monografia pune în prim-plan necesitatea reflectării asupra numeroaselor probleme emergente și a strategiilor de protecție și promovare a sănătății și mediului. Conținutul său corespunde cerințelor actuale de instruire în domeniul sănătății publice, igienei și medicinei, aliniindu-se recomandărilor internaționale și priorităților sistemului de educație medicală din Republica Moldova.

Această monografie, ca lucrare științifico-practică, îndeplinește trei criterii majore: furnizarea de informații relevante și actualizate, structurarea coerentă a subiectelor abordate și orientarea cititorilor în privința strategiilor și acțiunilor necesare. Este un ghid esențial care contribuie la o înțelegere mai profundă a complexității problemelor legate de mediul înconjurător și sănătatea umană, și promovând adoptarea unor practici responsabile și sustenabile.

Schimbările climatice pot fi văzute și înțelese prin prisma unei calamități naturale deoarece au impacte considerabile asupra mediului și a societății, adesea agravând și intensificând evenimentele extreme și dezastrelor naturale. Prin această perspectivă, schimbările climatice reprezintă o amenințare majoră și persistentă pentru planeta noastră, având un impact profund asupra ecosistemelor, economiei și calității vieții umane. Abordarea lor necesită acțiuni globale imediate pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și pentru a promova adaptarea și sustenabilitatea, în vederea minimizării riscurilor asociate acestor calamități climatice.

Vasile DUMITRAȘ  
doctor în științe medicale,  
conferențiar universitar, colonel medic (r),  
Catedra de medicină militară și a calamităților,  
USMF „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova